

Telewerk-telerust

De garnalenspellers uit Termunterzijl mogen het niet meer. De emancipatie bracht veel vrouwen eindelijk buiten de deur. Maar witte-boorden-Nederland heeft het thuiswerken ontdekt. Het schrikbeeld is snel geschetst: jengelende kinderen rond het bureau, de printer op de keukenstoel en de fax op een kruk, de postbode aan de deur, de melk kookt over en dat alles precies op het moment dat het werk af moet.

Het ideale beeld staat ook helder voor ogen: geen reistijd, geen files, lekker doorwerken, tijd voor een eerlijke verdeling van alle huiselijke en huishoudelijke lusten en lasten, niemand die je opjaagt. Serieuze nadelen zijn er natuurlijk ook. Informatie komt trager te bestemder plaatse, de geboorte van ideeën verloopt bij gebrek aan communicatie moeizamer, de flexibiliteit neemt af, sociaal isolement dreigt, vervreemding van de organisatie ligt op de loer, en, niet in de laatste plaats, de chef ziet niet hoe hard je eigenlijk wel aan het werk bent.

Het taalgebruik levert nog steeds een paar probleempjes. Iemand die af en toe thuis werkt en met een flop onder zijn arm de volgende dag weer naar kantoor gaat, is in de ogen van de FNV geen thuis- of telewerker. Spitsvermijders (van 10 tot 3 op de zaak en de rest thuis) ook niet. Het echte telewerk is vaak routinematig en vereist weinig scholing.

Natuurlijk is de benaming niet het belangrijkste probleem. Goede afspraken zijn veel essentiëler. Wie betaalt de nodige apparatuur, de verzekering, verwarming en verlichting, aan welke minimum-eisen moet de werkplek voldoen, hoe is scholing geregeld? En de beloning? Per uur, per opdracht, per stuk? Is er een minimum inkomen? De Hoge Raad heeft ooit bepaald dat tussen een vertaalster en haar opdrachtgever

geen arbeidsovereenkomst bestond, ook al was er sprake van werk volgens afspraken en richtlijnen. Voor het aanwezig zijn van een arbeidsovereenkomst is een gezagsverhouding volgens de wet onmisbaar. Waar ligt hier de grens?

Moet voor de deeltijd-telewerker een eigen plek op kantoor gereserveerd blijven? Is er veel verschil met in het weekend thuis overwerken? Draait het daar niet automatisch op uit en wordt dus het arbeidstijdenbesluit niet stelselmatig en oncontroleerbaar overtreden?

Hoe zit het eigenlijk met de Arbowet? Thuiswerk valt onder de Arbowet, maar is controle mogelijk?

Een probleem van heel andere orde is de beveiliging van het data-transport. Wie luistert mee? Is de beveiliging tegen virussen in het spelletje van de kinderen voldoende?

Vragen genoeg, maar de antwoorden komen slechts druppelsgewijs binnen.

De contouren die langzaam aan zichtbaar worden laten een grote investering in apparatuur zien, al prijzen sommige bedrijven zich gelukkig met PC-privé projecten die ooit in het verleden gehouden zijn. Bovendien is al duidelijk dat een tussenform, één à twee dagen thuis, de rest op kantoor of spitsvermijden, voor de meeste functies eerder haalbaar zal zijn dan volledig thuiswerken. Op de Efficiency-beurs nam de standbemanning van 'Het kantoor als netwerk' het telewerken in ieder geval wel serieus. Er was bijna niemand.

Erik Pennekamp